

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

3 juillet 2006

PROPOSITION DE LOI
modifiant les dispositions légales
relatives à l'absence
et à la déclaration judiciaire de décès

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
MME Marie-Christine MARGHEM

SOMMAIRE

I. Exposé introductif	3
II. Discussion générale	5
III. Discussion des articles et votes	8
IV. Réunion en application de l'article 82 du Règlement	22

Documents précédents :

Doc 51 **0614/ (2003/2004)** :

001 : Proposition de loi de MM. Borginon, Marinower et Mme Taelman.

002 : Amendements.

003 : Avis du Conseil d'État.

004 à 007 : Amendements.

Voir aussi :

009 : Texte adopté par la commission (art. 77 de la Constitution).

010 : Texte adopté par la commission (art. 78 de la Constitution).

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

3 juli 2006

WETSVOORSTEL
tot wijziging van de wetsbepalingen
betreffende de afwezigheid
en de gerechtelijke verklaring van overlijden

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Marie-Christine MARGHEM**

INHOUD

I. Inleiding	3
II. Algemene besprekking	5
III. Artikelsgewijze besprekking en stemmingen	8
IV. Vergadering met toepassing van artikel 82 van het Reglement	22

Voorgaande documenten :

Doc 51 **0614/ (2003/2004)** :

001 : Wetsvoorstel van de heren Borginon, Marinower en mevrouw Taelman.

002 : Amendementen.

003 : Advies van de Raad van State.

004 tot 007 : Amendementen.

Zie ook :

009 : Tekst aangenomen door de commissie (art. 77 van de Grondwet).

010 : Tekst aangenomen door de commissie (art. 78 van de Grondwet).

**Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date du dépôt du rapport :**
Voorzitter / Président : Martine Taelman

A. — Titulaires / Vaste leden :

VLD	Sabien Lahaye-Battheu, Claude Marinower, Martine Taelman
PS	Valérie Déom, Eric Massin, André Perpète
MR	Alain Courtois, Olivier Maingain, Jean-Pierre Malmendier
sp.a-spirit	Hilde Claes, Walter Muls, Guy Swennen
CD&V	Jo Vandeurzen, Tony Van Parrys
Vlaams Belang	Bart Laeremans, Bert Schoofs
cdH	Melchior Wathelet

B. — Suppléants / Plaatsvervangers :

Alfons Borginon, Guido De Padt, Stef Goris, Guy Hove
Alisson De Clercq, Thierry Giet, Karine Lalieux, Jean-Claude Maene, Anne Barzin, Eric Libert, Marie-Christine Marghem, Charles Michel
Anne-Marie Baeke, Stijn Bex, Dylan Casaer, Greet Van Gool, Liesbeth Van der Auwera, Servais Verherstraeten, Carl Devlies, Nancy Caslo, Alexandra Colen, N Joëlle Milquet, Jean-Jacques Viseur

C. — Membres sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigde leden:

ECOLO Marie Nagy

<i>cdH</i>	:	Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	:	Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	:	Front National
<i>MR</i>	:	Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	:	Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	:	Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	:	Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>Vlaams Belang</i>	:	Vlaams Belang
<i>VLD</i>	:	Vlaamse Liberalen en Democraten

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		
<i>DOC 51 0000/000</i>	:	Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
<i>QRVA</i>	:	Questions et Réponses écrites
<i>CRIV</i>	:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
<i>CRABV</i>	:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
<i>CRIV</i>	:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
<i>PLEN</i>	:	Séance plénière
<i>COM</i>	:	Réunion de commission
<i>MOT</i>	:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)
<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		
<i>DOC 51 0000/000</i>	:	Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
<i>QRVA</i>	:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
<i>CRIV</i>	:	Voorlopige versie van het Integrale Verslag (groene kaft)
<i>CRABV</i>	:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
<i>CRIV</i>	:	Integrale Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
		(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
<i>PLEN</i>	:	Plenum
<i>COM</i>	:	Commissievergadering
<i>MOT</i>	:	Moties tot besluit van interpellaties (beige kleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Commandes :

Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi au cours de ses réunions des 19 avril et 19 octobre 2005 et des 26 avril et 6, 13 et 20 juin 2006.

Le 19 avril 2005, la commission a décidé de demander au président de la Chambre, conformément à l'article 98 du Règlement, de soumettre ce texte pour avis au Conseil d'Etat.

Le président a accédé à cette demande et le Conseil d'Etat a rendu un avis sur la proposition le 23 mai 2005 (DOC 51 0614/003).

Votre commission a décidé de scinder la proposition de loi en deux propositions de loi distinctes, afin de traiter les articles 34, 35 et 37 conformément à la procédure visée à l'article 77 de la Constitution. Elle en a averti la commission parlementaire de concertation.

L'article 1er proposé sera dédoublé et inséré dans les deux propositions de loi, qui se verront attribuer chacune un intitulé distinct.

La première proposition de loi, reprenant les articles 1^{er partim}, 2 à 33, 36 et 38 à 55 proposés contiendra exclusivement des dispositions qui règlent des matières visées à l'article 78 de la Constitution.

La seconde proposition de loi, reprenant les articles 1^{er partim}, 34, 35 et 37 proposés contiendra uniquement des dispositions qui règlent des matières visées à l'article 77 de la Constitution.

Votre commission a pris cette décision de scission en application de l'article 72.2., alinéa 2 du Règlement de la Chambre, à condition que:

- les rapporteurs fassent un seul rapport sur la discussion de toutes les dispositions de la proposition de loi;
- les commissions procèdent à un seul vote sur l'ensemble de la proposition de loi, étant entendu que ce vote doit être considéré comme un vote sur les deux (nouvelles) propositions de loi;
- deux textes adoptés par les commissions soient rédigés et soient transmis à l'assemblée plénière sous la forme de deux propositions de loi distinctes.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens de vergaderingen van 19 april en 19 oktober 2005, 26 april en 6,13 en 20 juni 2006.

De commissie besliste op 19 april 2005 om, conform artikel 98 van het Reglement aan de Kamervoorzitter te vragen om deze tekst voor advies aan de Raad van State voor te leggen.

De voorzitter is op dit verzoek ingegaan en de Raad van State heeft op 23 mei 2005 een advies over het voorstel uitgebracht. (DOC 51 0614/003).

Uw commissie heeft besloten het wetsvoorstel op te splitsen in twee afzonderlijke wetsvoorstellen, teneinde de artikelen 34, 35 en 37 conform de in artikel 77 van de Grondwet bedoelde procedure te behandelen. Ze heeft de parlementaire overlegcommissie daarvan in kennis gesteld.

Het voorgestelde artikel 1 zal worden opgesplitst en zal worden opgenomen in de beide wetsvoorstellen, die een ander opschrift zullen krijgen.

Het eerste wetsvoorstel, dat de voorgestelde artikelen 1 *partim*, 2 tot 33, 36 en 38 tot 55 zal omvatten, zal uitsluitend bepalingen bevatten die aangelegenheden regelen als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

In het tweede wetsvoorstel, met de voorgestelde artikelen 1 *partim*, 34, 35 en 37, zullen uitsluitend bepalingen worden opgenomen die aangelegenheden regelen als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Uw commissie heeft die beslissing tot opsplitsing genomen met toepassing van artikel 72.2, tweede lid, van het Reglement van de Kamer, op voorwaarde dat:

- de rapporteurs één enkel verslag maken van de besprekking van alle bepalingen van het wetsvoorstel;
- de commissies één enkele stemming houden over het hele wetsvoorstel, waarbij onderverstaan is dat die stemming moet worden beschouwd als een stemming over de twee (nieuwe) wetsvoorstellen;
- twee door de commissies aangenomen teksten in de vorm van twee onderscheiden wetsvoorstellen worden geredigeerd en overgezonden aan de plenaire vergadering.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE L'AUTEUR PRINCIPAL DE LA PROPOSITION DE LOI À L'EXAMEN, M. ALFONS BORGINON (VLD)

Un absent est quelqu'un dont on ignore s'il est en vie ou décédé. Le titre «Des absents» dans notre code civil n'a subi pratiquement aucune modification depuis 1804. La réglementation est dès lors archaïque et se caractérise par une protection excessive des intérêts de l'absent.

L'inefficacité de la réglementation actuelle a été mise en évidence une première fois par la promulgation, après les deux guerres mondiales, de lois spéciales relatives aux personnes disparues. Plus récemment, la catastrophe du Tsunami a montré la complexité du Code civil en la matière. La proposition de loi à l'examen vise à remédier à ces problèmes.

Le Code distingue trois phases (présomption d'absence, déclaration d'absence, envoi en possession définitive). Au fur et à mesure de la procédure, le décès de l'absent devient de plus en plus plausible et les droits des parents proches se voient renforcés. Mais le Code n'assimile jamais l'absence au décès. Or, la fixation de la date du décès revêt un intérêt capital en droit (en ce qui concerne, notamment, la dissolution du mariage et la possibilité de se remarier, l'ouverture de la succession, la tutelle éventuelle des enfants, le versement d'une assurance-vie et la pension de survie).

La proposition vise à simplifier la procédure, en ne prévoyant plus que deux phases (présomption d'absence et déclaration d'absence). La déclaration d'absence est désormais assimilée juridiquement au décès. De cette manière, le partenaire de l'absent a la possibilité de se remarier et la succession est attribuée à qui de droit.

Les délais sont également écourtés. Alors qu'aujourd'hui, un délai de 35 à 100 ans s'écoule entre la constatation de l'absence et l'envoi en possession définitif, à l'avenir ce délai ne s'étalera plus que sur quelque cinq ans.

La proposition de loi codifie par ailleurs la pratique de la déclaration judiciaire de décès. Cette pratique a vu le jour pour répondre à la situation de personnes dont on avait la quasi-certitude qu'elles étaient mortes, mais dont il était impossible de faire constater le décès par l'officier de l'état civil (victimes de guerre, explosions de mines, accidents d'avions, ...).

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HOOFDINDIENER VAN HET WETSVOORSTEL, DE HEER ALFONS BORGINON (VLD)

Een afwezige is iemand waarover twijfel bestaat inzake zijn leven of dood. De Titel «Afwezigen» in ons Burgerlijk wetboek is sinds 1804 quasi ongewijzigd gebleven. De regeling is dan ook archaïsch en kenmerkt zich door een overmatige bescherming van de belangen van de afwezige.

De bijzondere wetten op vermist na wereldoorlog I en II maakten een eerste keer duidelijk dat de huidige regeling niet toereikend is. Ook bij de recente Tsunamiramp, bleek het Burgerlijk Wetboek op dat vlak nogal omslachtig. Dit wetsvoorstel wil deze problemen dan ook verhelpen.

Het Wetboek onderscheidt drie fasen (vermoeden van afwezigheid, verklaring van afwezigheid, definitieve inbezitstelling), waarbij het overlijden van de afwezige telkens aannemelijker wordt, en de rechten van de nabestaanden dus aangroeien. Echter zonder ooit te worden gelijkgesteld met overlijden. Nochtans is het vaststellen van het moment van overlijden van groot belang in het rechtsverkeer (onder meer voor de ontbinding van het huwelijk en de mogelijkheid tot hertrouwen, het openvallen van de nalatenschap, de voogdij over de kinderen, de uitbetaling van een levensverzekering en het overlevingspensioen)

Het voorstel wil dit vereenvoudigen: het aantal periodes wordt gereduceerd tot twee (vermoeden van afwezigheid en verklaring van afwezigheid). De verklaring van afwezigheid zal voortaan juridisch gelijkgesteld worden met overlijden. Hierdoor zal de achtergebleven partner kunnen hertrouwen, en wordt de nalatenschap toegewezen.

Ook de termijnen worden ingekort. Terwijl vandaag 35 tot 100 jaar verlopen tussen het vaststellen van de afwezigheid en de definitieve inbezitstelling, zullen dat in de toekomst nog slechts een vijftal jaren zijn.

Het wetsvoorstel codificeert ook de praktijk van de gerechtelijke verklaring van overlijden. Deze praktijk was ontstaan naar aanleiding van personen van wie men quasi zeker wist dat ze dood waren, maar waarvan het onmogelijk was het overlijden te laten vaststellen door de ambtenaar van de burgerlijke stand (oorlogs-slaachtoffers, slachtoffers van mijnexplosies, vliegtuigcrashes, ...)

Un certain nombre d'amendements tendant à apporter certaines corrections techniques et tenant compte de suggestions formulées par le notariat ont déjà été présentés.

L'intervenant précise également que la proposition de loi reprend un texte déposé à la Chambre au cours de la législature précédente, qui avait été déposé auparavant au Sénat et qui emporte notamment l'adhésion du notariat.

II. — DISCUSSION GÉNÉRALE

Le représentant de la ministre de la Justice fait observer que le gouvernement a déjà préparé un texte relatif à cette problématique, qu'il a soumis à l'avis du Conseil d'État.

Les observations formulées par le Conseil d'État seront coulées sous forme d'amendements qui seront présentés au texte à l'examen.

M. Alfons Borginon (VLD), auteur principal, dresse un état de la situation. Le Conseil d'État a remis un avis (DOC 51 0614/003) sur la présente proposition de loi ainsi que sur les amendements n°1 à 17 (DOC 51 0614/002). Ces amendements ont été déposés par M. Borginon et consorts suite aux commentaires émis par la Fédération royale du notariat belge sur la proposition de loi.

Sur base de l'avis rendu par le Conseil d'État, MM. Borginon, Marinower et Mme Taelman déposent à présent les amendements n° 17 à 62 (DOC 51 0614/004).

M. Borginon observe que le gouvernement a également l'intention de déposer des amendements. Dans les grandes lignes, ces derniers correspondent aux amendements introduits par M. Borginon et consorts. Toutefois, les amendements du gouvernement divergent en un point essentiel des amendements de l'intervenant. Deux grandes options d'ordre technique sont en effet envisageables. Il appartiendra à la commission de trancher et de décider laquelle de ces deux options est celle à suivre.

L'option proposée dans les amendements déposés par l'intervenant consiste à rendre le statut de protection des biens d'un absent le plus similaire possible au statut de protection existant pour les biens d'autres catégories de personnes, telles les personnes souffrant de troubles psychiques... L'objectif n'est donc pas de créer un nouveau statut mais de se rapprocher le plus possible d'un statut déjà existant. Ceci est d'ailleurs déjà

Er werden reeds een aantal amendementen ingediend die sommige technische correcties beogen en ingaan op suggesties van het notariaat.

De spreker deelt nog mee dat het wetsvoorstel een tekst overneemt die tijdens de vorige legislatuur bij de Kamer en voordien reeds bij de Senaat werd ingediend en die onder meer door het notariaat wordt onderschreven.

II. — ALGEMENE BESPREKING

De vertegenwoordiger van de minister van Justitie deelt mee dat de regering reeds een voorontwerp met betrekking tot deze problematiek had voorbereid en voor advies aan de Raad van State had voorgelegd.

De opmerkingen van de Raad van State zullen omgezet worden in amendementen en op de voorliggende tekst worden ingediend.

De heer Alfons Borginon (VLD), hoofdindienier, geeft een situatieschets. De Raad van State heeft een advies (DOC 51 0614/003) over dit wetsvoorstel uitgebracht, alsook over de amendementen nrs. 1 tot 17 (DOC 51 0614/002). Die amendementen zijn ingediend na de opmerkingen van de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat.

Op grond van het advies van de Raad van State dient de heer Borginon c.s. de amendementen nrs. 17 tot 62 (DOC 51 0614/004) in.

De heer Borginon merkt op dat ook de regering van plan is amendementen in te dienen. Die stemmen in grote lijnen overeen met de reeds ingediende amendementen. De amendementen van de regering verschillen echter op één essentieel punt van die van de spreker. Er zijn immers twee grote opties van technische orde denkbaar. Het zal de commissie toekomen de knopen door te hakken en te bepalen welk van beide opties wordt gevuld.

De keuze in de door de spreker ingediende amendementen bestaat erin de status met betrekking tot de bescherming van de goederen van een afwezige zo veel mogelijk gelijk te stellen aan die welke bestaat voor andere categorieën, zoals mensen die aan psychische aandoeningen lijden enzovoort. De bedoeling is dus niet een nieuwe status in het leven te roepen, maar een al bestaande status zo dicht mogelijk te benaderen. Dat is

la voie choisie en la matière par la France, les Pays-Bas et l'Allemagne.

L'option choisie par le gouvernement dans les amendements qu'il dépose est autre. Le gouvernement entend créer un statut à part entière relatif à la protection des biens d'un absent. De la sorte, toute modification du statut spécifique de gestion des biens des absents par des modifications au statut général concernant la gestion des biens d'autres catégories de personnes sera rendue impossible.

M. Guy Swennen (sp.a-spirit) estime que la question centrale à trancher par la commission n'est pas de nature politique mais bien de nature technique.

Il considère par ailleurs qu'il n'y a pas nécessairement de parallélisme à faire avec les législations existantes en la matière dans d'autres pays. Chacune de ces dernières doit en effet être envisagée dans son contexte global propre.

M. Swennen se dit partisan de la création d'un statut *sui generis*, réalisé en mesure de la situation spécifique qui est celle d'une personne disparue.

La collaboratrice du gouvernement confirme que le dossier et le choix à opérer sont d'ordre technique et non politique.

Le gouvernement a décidé d'opter pour le développement d'un nouveau statut en ce qui concerne l'administration judiciaire des biens d'une personne présumée absente et ce, à côté du système existant d'administration provisoire.

Les amendements n°63 à 87 (DOC 51 0614/005) que le gouvernement dépose visent à scinder en deux grands chapitres la proposition de loi originelle. Le premier chapitre a trait à la création d'un nouveau statut dans le cas d'une présomption d'absence (amendements n°70 à 87). Le deuxième chapitre vise à apporter un suivi à l'avant-projet de loi « Tsunami » annoncé par le gouvernement au début de l'année 2005 mais n'ayant jusqu'à présent pas abouti. L'objectif poursuivi par cet avant-projet, à savoir l'instauration d'une déclaration judiciaire de décès dans les cas de catastrophes naturelles et autres (amendements n°63 à 69), est repris et inséré dans la proposition de loi.

La collaboratrice de la ministre explique que seul le système proposé en matière de présomption d'absence par les amendements n°70 à 87 se réfère, en partie, au système actuel d'administration provisoire. La situation d'un présumé absent diffère à plusieurs égards de la situation d'une personne qui est pourvue d'un administrateur provisoire. C'est pourquoi, dans un souci de lis-

truwens de weg waarvoor terzake al is gekozen in Frankrijk, Nederland en Duitsland.

De optie in de door de regering ingediende amendementen is anders. De regering wil een volkomen aparte status in het leven roepen in verband met de bescherming van de goederen van een afwezige. Zodoende zou elke wijziging van de specifieke status in verband met het beheer van de goederen van de afwezigen door wijzigingen aan de algemene status in verband met het beheer van de goederen van andere categorieën van personen onmogelijk worden.

De heer Guy Swennen (sp.a-spirit) vindt de hoofd-aangelegenheid waarover de commissie zich moet uitspreken, niet van politieke maar van technische aard.

Hij vindt voorts dat er niet noodzakelijk een parallel moet worden getrokken met de bestaande op die matière betrekking hebbende wetten in de andere landen. Elk daarvan moet immers binnen haar eigen algemene context worden beschouwd.

De heer Swennen geeft aan voorstander te zijn van een status *sui generis*, die wordt uitgewerkt op maat van de specifieke situatie van een verdwenen persoon.

De medewerkster van de minister bevestigt dat het dossier en de te maken keuze technisch en niet politiek van aard zijn.

De regering heeft besloten ervoor te opteren een nieuwe status uit te werken voor de gerechtelijke bewindvoering over de goederen van iemand wiens afwezigheid wordt vermoed, zulks naast de bestaande regeling wat de voorlopige bewindvoering betreft.

De door de regering ingediende amendementen nrs. 63 tot 87 (DOC 51 0614/005) strekken ertoe het oorspronkelijke wetsvoorstel in twee grote hoofdstukken op te splitsen. Het eerste hoofdstuk betreft een nieuw gecreëerde status ingeval een vermoeden van afwezigheid bestaat (amendementen nrs. 70 tot 87). Het tweede hoofdstuk strekt ertoe te zorgen voor de *follow-up* van het «Tsunami»-voorontwerp van wet dat de regering begin 2005 heeft aangekondigd, maar dat tot dusver nog niet rond is geraakt. Het doel van dat voorontwerp van wet, met name een gerechtelijke verklaring van overlijden in te stellen bij natuur rampen en andere vormen van catastrofes (amendementen nrs. 63 tot 69), is opgenomen en ingevoegd in het wetsvoorstel.

De medewerkster van de minister legt uit dat alleen de in de amendementen nrs. 70 tot 87 voorgestelde regeling inzake het vermoeden van afwezigheid gedeeltelijk verwijst naar de vigerende regeling wat de voorlopige bewindvoering betreft. De situatie van iemand wiens afwezigheid wordt vermoed, verschilt in verscheidene opzichten van de toestand van iemand met een

bilité des textes et afin de ne pas insérer dans la législation relative à l'administration provisoire des exceptions qui concernent la situation spécifique d'un présumé absent, il est proposé d'opter pour deux statuts différents. Pour ce faire, la réglementation applicable en matière d'administration provisoire sera, autant que possible, transférée au nouveau statut d'administration judiciaire.

La collaboratrice de la ministre formule deux remarques par rapport à la référence faite dans les amendements du gouvernement au système d'administration provisoire. D'une part, cette référence concerne uniquement la gestion des biens d'un absent. Le reste du statut n'a rien à voir avec celui de l'administration provisoire. D'autre part, beaucoup d'exceptions sont apposées au système de l'administration provisoire. S'il est en effet renvoyé dans les amendements à l'article 488bis du Code civil relatif à l'administration provisoire des biens appartenant à un majeur incapable, un certain nombre d'éléments de cet article ne sont pas repris dans les amendements déposés par le gouvernement. Par exemple, contrairement à une personne placée sous administration provisoire, il ne sera pas attribué une personne de confiance au présumé absent.

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) explique qu'il est certes plus rationnel de travailler à partir d'un seul statut. Toutefois, dans la pratique, si cette option est choisie, le même terme d'administration provisoire pourra être utilisé pour qualifier des situations très différentes. Ceci pourrait créer une certaine confusion.

M. Fons Borginon (VLD) rappelle que le choix entre les amendements n°70 à 87 du gouvernement et les amendements n°17 à 62 qu'il dépose est un choix d'ordre technique. L'intervenant souhaite qu'il soit opéré le plus rapidement possible, par exemple dès la discussion de l'article 1er de la proposition de loi. Ceci permettra de faciliter la suite des travaux.

Mme Martine Taelman, présidente de la commission de la Justice, estime qu'il convient en effet de faire un choix entre d'une part, les amendements déposés par M. Borginon, qui visent à mettre en place pour l'institution de l'absence un système parallèle à celui de l'administration provisoire et d'autre part, les amendements déposés par le gouvernement, qui en font un système indépendant.

voorlopig bewindvoerder. Met het oog op een vlotte leesbaarheid van de teksten en teneinde in de wetgeving betreffende de voorlopige bewindvoering geen uitzonderingen op te nemen inzake de specifieke situatie van iemand wiens afwezigheid wordt vermoed, wordt voorgesteld te opteren voor twee verschillende statussen. Om dat te bewerkstelligen, zal de op voorlopige bewindvoering toepasselijke regelgeving zoveel mogelijk worden overgeheveld naar de nieuwe status van gerechtelijke bewindvoering.

De medewerkster van de minister formuleert twee opmerkingen over de verwijzing die in de amendementen van de regering wordt gemaakt naar de regeling wat de voorlopige bewindvoering betreft. Enerzijds betreft die verwijzing alleen het beheer van de goederen van een afwezige. Voor het overige heeft die status niets te maken met die van de voorlopige bewindvoering. Anderzijds is voorzien in heel wat uitzonderingen op de regeling betreffende de voorlopige bewindvoering. Hoewel in de amendementen inderdaad wordt verwezen naar artikel 488bis van het Burgerlijk Wetboek aangaande de voorlopige bewindvoering over de goederen welke aan een onbekwame meerderjarige toebehoren, zijn een aantal aspecten van dat artikel niet overgenomen in de door de regering ingediende amendementen. Zo zal bijvoorbeeld aan iemand wiens afwezigheid wordt vermoed geen vertrouwenspersoon worden toegewezen, in tegenstelling tot wat gebeurt met een onder voorlopige bewindvoering geplaatste persoon.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) legt uit dat het zeker rationeler is te werken op grond van één enkele status. In de praktijk zal, indien die optie wordt gekozen, dezelfde term «voorlopige bewindvoering» echter mogen worden gehanteerd om erg uiteenlopende situaties te omschrijven. Dat zou enige verwarring kunnen scheppen.

De heer Alfons Borginon (VLD) herinnert eraan dat de keuze tussen enerzijds de amendementen nrs. 70 tot 87 van de regering en anderzijds de door hem ingediende amendementen nrs. 17 tot 62 een technische aangelegenheid is. De spreker wenst dat die keuze zo snel mogelijk wordt gemaakt, bijvoorbeeld zodra artikel 1 van het wetsvoorstel wordt besproken. Zulks zal het verdere verloop van de werkzaamheden vergemakkelijken.

Volgens commissievoorzitster Martine Taelman (VLD) moet immers een keuze worden gemaakt tussen eensdeels de amendementen van de heer Borginon, die tot doel hebben voor de afwezigheid een regeling in te stellen die soortgelijk is aan die voor het voorlopig bewind, en anderdeels de amendementen van de regering, die daarvan een afzonderlijke regeling maken.

Mme Valérie Déom (PS) soutient la voie retenue par le gouvernement. Celle-ci lui semble la plus adéquate.

Mme Marie-Christine Marghem (MR) va dans le même sens. L'administration provisoire est principalement prévue pour des personnes présentes, mais qui ne sont plus en mesure de gérer leurs biens. Cette institution est donc fondamentalement différente de celle de l'absence, étant donné que la personne absente ne remplit aucunement les différents critères de l'administration provisoire. La question est alors plutôt de savoir s'il serait préférable d'appliquer à d'autres cas un système qui fonctionne déjà bien, ou s'il convient de développer un système *sui generis*. Cette dernière solution semble préférable compte tenu des différences entre les deux situations. Bien sûr, si c'est pour reprendre la quasi-totalité des règles applicables en matière d'administration provisoire, le parallélisme est alors évidemment préférable.

M. Guy Swennen (sp.a-spirit) pense qu'il faut éviter de trop généraliser les différentes entités juridiques, mais au contraire tenter de les personnaliser autant que possible, afin d'apporter la réponse la plus adéquate à chaque situation.

M. Alfons Borginon (VLD) fait remarquer qu'il s'agit avant tout d'un choix technique. Si la solution du gouvernement présente bien entendu des avantages, il faudra veiller à ne pas créer de trop grandes distorsions entre l'institution de l'absence et celle de l'administration provisoire, lors de réformes ultérieures.

*
* *

Compte tenu de ce qui a été dit, l'intervenant retire ses amendements 1 à 17 et 19 à 62.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er

L'amendement n° 17 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon (VLD)* a été retiré.

M. Borginon dépose également un amendement n° 18 (DOC 51 614/004), afin de préciser que la présente proposition règle une matière visée à l'article 77 et non

Mevrouw Valérie Déom (PS) steunt de door de regering gekozen oplossing omdat die haar de meest adequate lijkt.

Ook *mevrouw Marie-Christine Marghem (MR)* is voorstander van de oplossing van de regering. Het voorlopig bewind geldt voornamelijk voor personen die aanwezig zijn, maar die niet langer in staat zijn om hun goederen te beheren. Die instelling is dus fundamenteel verschillend van die van de afwezigheid aangezien de afwezige geenszins voldoet aan de criteria van het voorlopig bewind. Het is dan ook veeleer de vraag of het de voorkeur zou verdienen een regeling die reeds goed werkt op andere gevallen toe te passen, dan wel of een *sui generis*-regeling moet worden uitgewerkt. Die laatste oplossing lijkt de voorkeur te hebben, gelet op de verschillen tussen beide situaties. Mocht het evenwel de bedoeling zijn nagenoeg alle regels die inzake voorlopig bewind gelden over te nemen, dan is het parallelisme uiteraard verkiezlijker.

De heer Guy Swennen (sp.a-spirit) vindt dat men moet vermijden de verschillende juridische entiteiten al te zeer te veralgemenen. Er moet daarentegen worden getracht ze zoveel mogelijk te individualiseren, teneinde voor iedere situatie de meest geschikte oplossing aan te reiken.

De heer Alfons Borginon (VLD) merkt op dat het vooral om een technische keuze gaat. De oplossing van de regering heeft weliswaar voordelen, maar er zal moeten worden voor gezorgd dat er ter gelegenheid van latere hervormingen geen al te grote scheeftrekkingen ontstaan tussen de afwezigheid en het voorlopig bewind.

*
* *

Rekening houdend met wat is gezegd, trekt de spreker zijn amendementen nrs. 1 tot 17 en nrs. 19 tot 62 in.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Amendement nr. 17 (DOC 51 0614/004) van *de heer Alfons Borginon (VLD)* werd ingetrokken.

Met zijn amendement nr. 18 (DOC 51 0614/004) beoogt *de heer Alfons Borginon (VLD)* te preciseren dat dit wetsvoorstel een aangelegenheid regelt als bedoeld

78 de la Constitution. Cet amendement fait suite à l'avis du Conseil d'État qui avait estimé dans son avis (DOC 51 614/003) que la proposition concerne une compétence obligatoirement bicamérale. En effet, les articles qui règlent la compétence du tribunal de première instance devraient toujours relever de l'organisation des cours et tribunaux et donc de l'article 77 de la Constitution.

Cet amendement est retiré.

*
* *

Cet article est adopté à l'unanimité.

Art. 2

L'article 2 de la présente proposition de loi vise à modifier dans son ensemble le Livre premier, Titre IV, du Code civil, comprenant les articles 112 à 142. Ces différentes dispositions sont réparties en deux chapitres distincts: le premier concerne l'absence, alors que le second porte sur la déclaration judiciaire de décès.

Les amendements n° 19 et 20 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon (VLD)* et consorts, modifiant l'énoncé des différents intitulés du Titre IV proposé du Code civil, ont été retirés.

• Chapitre premier: De l'absence:

– Art. 112 proposé du Code civil:

Le gouvernement dépose un amendement n° 70 (DOC 51 614/005) qui vise à remplacer l'article 112 proposé.

Le représentant de la ministre précise que cet amendement prévoit que le tribunal de première instance, saisi par requête, se prononce sur la présomption d'absence. La différence majeure entre cette présomption et la déclaration d'absence d'une part et la déclaration judiciaire de décès d'autre part, est l'existence ou non d'une incertitude quant à la vie ou la mort de la personne concernée. Au contraire des deux premiers cas, la déclaration judiciaire de décès implique une certitude quant à la mort de la personne disparue.

M. Alfons Borginon (VLD) a retiré son amendement n° 21 (DOC 51 614/004).

in artikel 77, en niet 78 van de Grondwet. Dit amendement geeft gevolg aan het advies van de Raad van State (DOC 51 0614/003), die van oordeel is dat het wetsvoorstel een verplicht bicamerale bevoegdheid betreft. De artikelen tot regeling van de bevoegdheid van de rechtbank van eerste aanleg, zouden immers te allen tijde vallen onder «de organisatie van de hoven en rechtbanken», waardoor in dit geval artikel 77 van de Grondwet van toepassing moet zijn.

Dit amendement wordt ingetrokken.

*
* *

Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

Artikel 2 van het voorliggende wetsvoorstel beoogt Boek I, Titel IV van het Burgerlijk Wetboek, bestaande uit de artikelen 112 tot 142, in zijn geheel te wijzigen. Die verschillende bepalingen worden gespreid over twee afzonderlijke hoofdstukken: het eerste betreft de afwezigheid, het tweede de gerechtelijke verklaring van overlijden.

De amendementen nrs. 19 en 20 (DOC 51 0614/004) van *de heer Alfons Borginon (VLD) c.s.*, die de opschriften van de voorgestelde Titel IV van het Burgerlijk Wetboek wijzigen, werden ingetrokken.

• Hoofdstuk 1: Afwezigheid:

– Voorgesteld artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek:

De regering dient amendement nr. 70 (DOC 51 0614/005) in, teneinde het voorgestelde artikel 112 te vervangen.

De vertegenwoordiger van de minister stipt aan dat dit amendement bepaalt dat de bij verzoekschrift gessaisisseerde rechtbank van eerste aanleg zich uitspreekt over het vermoeden van afwezigheid. Het grote verschil tussen dat vermoeden en de verklaring van afwezigheid eensdeels, en de gerechtelijke verklaring van overlijden anderdeels is het al dan niet bestaan van een onzekerheid of de betrokken nog leeft. In tegenstelling tot de eerste twee gevallen impliceert de gerechtelijke verklaring van overlijden de zekerheid dat de verdwenen persoon overleden is.

Amendement nr. 21 (DOC 51 0614/004) van *de heer Alfons Borginon (VLD)* werd ingetrokken.

L'amendement n° 88 (DOC 51 614/005) de *Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V)*, sous-amendement de l'amendement n° 21, devient dès lors sans objet.

– Art. 113 proposé du Code civil:

Le gouvernement dépose un amendement n° 71 (DOC 51 614/005), afin de remplacer l'article 113 proposé. Pour éviter toute confusion avec l'administrateur provisoire visé à l'article 488bis du Code civil, il est préférable de parler d'administrateur judiciaire. Par ailleurs, conformément à l'avis du Conseil d'État, la désignation de cet administrateur ne peut avoir lieu que si le présumé absent n'a pas donné procuration à un mandataire général. L'amendement prévoit également l'hypothèse du refus de son mandat par l'administrateur judiciaire, ainsi que la possibilité de le remplacer ou de modifier ses pouvoirs.

M. Alfons Borginon (VLD) a retiré son amendement n° 22 (DOC 51 614/004).

– Art. 114 proposé du Code civil:

Le gouvernement dépose un amendement n° 72 (DOC 51 614/005), qui remplace l'article 114 proposé. Cette disposition prévoit la rédaction et le dépôt d'un premier rapport, un mois après la désignation de l'administrateur judiciaire. Les éléments qui doivent y figurer sont repris au § 1e, alinéa 2. Il est également prévu que le greffe de la justice de paix doit constituer un dossier établi au nom de la personne présumée absente. Le dernier paragraphe prévoit enfin qu'une rémunération peut être allouée à l'administrateur judiciaire.

L'amendement n° 23 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon (VLD)* et consorts a été retiré.

Mme. Liesbeth Van der Auwera (CD&V) constate que le juge de paix pourra exiger des garanties de l'administrateur judiciaire. Quelles sont-elles?

Le représentant de la ministre explique qu'il s'agit, à l'image de ce qui est prévu en matière d'administration provisoire de biens de personnes incapables, de sûretés au sens du Code civil.

– Art. 115 proposé du Code civil:

Le gouvernement dépose un amendement n° 73 (DOC 51 614/005), remplaçant l'article 115 proposé, qui

Amendement nr. 88 (DOC 51 0614/005) van *mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V)*, dat een sub-amendement op amendement nr. 21 is, dient derhalve geen doel meer.

– Voorgesteld artikel 113 van het Burgerlijk Wetboek:

De regering dient amendement nr. 71 (DOC 51 0614/005) in, teneinde het voorgestelde artikel 113 te vervangen. Om iedere verwarring met de in artikel 488bis van het Burgerlijk Wetboek bedoelde voorlopig bewindvoerder te voorkomen, verdient het de voorkeur het over een gerechtelijk bewindvoerder te hebben. Conform het advies van de Raad van State van 23 mei 2005 wordt in het amendement overigens bepaald dat de aanwijzing van die bewindvoerder enkel kan als de vermoedelijk afwezige geen algemeen gevoldmachtigde heeft aangewezen. Dit amendement regelt tevens de weigering van het mandaat door de gerechtelijk bewindvoerder, alsmede de mogelijkheid hem te vervangen of zijn bevoegdheden te wijzigen.

Amendement nr. 22 (DOC 51 0614/004) van *de heer Alfons Borginon (VLD)* werd ingetrokken.

– Voorgesteld artikel 114 van het Burgerlijk Wetboek:

De regering dient amendement nr. 72 (DOC 51 0614/005) in, teneinde het voorgestelde artikel 114 te vervangen. Die bepaling voorziet in de redactie en de indiening van een eerste verslag, één maand na de aanwijzing van de gerechtelijk bewindvoerder. In § 1, tweede lid, wordt aangegeven welke elementen dat verslag moet bevatten. Tevens wordt bepaald dat de griffie van het vrederechter een dossier moet samenstellen op naam van de vermoedelijk afwezige. Tot slot bepaalt de laatste paragraaf dat aan de gerechtelijk bewindvoerder een bezoldiging mag worden toegekend.

Amendement nr. 23 (DOC 51 0614/004) van *de heer Alfons Borginon (VLD)* werd ingetrokken.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) constateert dat de vrederechter van de gerechtelijk bewindvoerder waarborgen kan eisen. Welke?

De vertegenwoordiger van de minister legt uit dat het gaat om zekerheden in de zin van het Burgerlijk Wetboek, in navolging van wat inzake het voorlopig bewind van de goederen van onbekwamen is bepaald.

– Voorgesteld artikel 115 van het Burgerlijk Wetboek:

De regering dient amendement nr. 73 (DOC 51 0614/005) in, ter vervanging van het voorgestelde artikel 115,

prévoit que l'administrateur judiciaire doit demander une autorisation spéciale pour accomplir une série d'actes, notamment lorsque ses intérêts sont en opposition avec ceux du présumé absent, mais également lorsqu'il s'agit d'actes suffisamment importants que pour nécessiter une autorisation de la part du juge de paix. Ces actes sont les mêmes que ceux visés en matière de tutelle des mineurs, d'autorité parentale et d'administration provisoire des biens d'une personne incapable.

L'amendement n° 24 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon (VLD)* a été retiré.

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) fait remarquer qu'il est question dans la version néerlandaise de l'article 115, §3, alinéa 3, tel que proposé par l'amendement n° 73, d'une «eenvoudig verzoekschrift». Or, il s'agirait plutôt d'une «eenzijdig verzoekschrift».

M. Melchior Wathelet (cdH) constate que cette remarque vaut également pour la version française. Il devrait être question de «requête unilatérale» et non de «requête simple».

Mme Van der Auwera et M. Wathelet déposent pour ce faire un amendement n° 93 (DOC 51 614/006).

– Art. 116 proposé du Code civil:

Le gouvernement dépose un amendement n° 74 (DOC 51 614/005), qui remplace l'article 116 proposé.

Le représentant de la ministre explique que lorsqu'un présumé absent est appelé à un partage dans une succession, l'administrateur judiciaire le représente. En l'absence d'un tel administrateur, c'est le notaire désigné par le juge de paix qui le représentera.

L'amendement n° 25 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon (VLD)* et consorts a été retiré.

M. Alfons Borginon (VLD) attire l'attention sur le fait que la pratique notariale actuelle diverge de l'article 116 nouveau, proposé par l'amendement n° 74. Lors d'une ouverture de succession, où un des héritiers a disparu, le notariat applique, bien que cela ne soit pas explicitement prévu par la loi, la technique de la représentation afin de faire entrer dans les droits de l'absent ses propres héritiers, conformément aux articles 739 à 744 du Code civil. Le notariat part donc d'une présomption de décès dès la présomption d'absence, alors que dans le

dat bepaalt dat de gerechtelijk bewindvoerder een bijzondere machtiging moet vragen om bepaalde handelingen te verrichten, onder meer als zijn belangen in strijd zijn met die van de vermoedelijk afwezige, maar ook als het gaat om handelingen die belangrijk genoeg zijn om een bijzondere machtiging van de vrederechter te vereisen. Die handelingen zijn dezelfde als die welke bedoeld zijn inzake voogdij over minderjarigen, ouderlijk gezag en voorlopig bewind van de goederen van een onbekwame.

Amendement nr. 24 (DOC 51 0614/004) van *de heer Alfons Borginon (VLD)* werd ingetrokken.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) attendeert erop dat in de Nederlandse tekst van artikel 115, § 3, derde lid, zoals het door amendement nr. 73 wordt voorgesteld, sprake is van een «eenvoudig verzoekschrift». Het gaat veeleer om een «eenzijdig verzoekschrift».

De heer Melchior Wathelet (cdH) wijst erop dat die opmerking ook voor de Franse tekst geldt, aangezien sprake zou moeten zijn van een «requête unilatérale» en niet van een «requête simple».

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) en *de heer Melchior Wathelet (cdH)* dienen daartoe amendement nr. 93 (DOC 51 0614/006) in.

– Voorgesteld artikel 116 van het Burgerlijk Wetboek:

De regering dient amendement nr. 74 (DOC 51 0614/005) in, teneinde het voorgestelde artikel 116 te vervangen.

De vertegenwoordiger van de minister legt uit dat wanneer een vermoedelijk afwezige wordt uitgenodigd op een verdeling in het kader van een erfenis, hij wordt vertegenwoordigd door de gerechtelijk bewindvoerder. Indien er geen is, neemt de door de vrederechter aangewezen notaris die vertegenwoordiging op zich.

Amendement nr. 25 (DOC 51 0614/004) van *de heer Alfons Borginon c.s.* werd ingetrokken.

De heer Alfons Borginon (VLD) vestigt er de aandacht op dat de huidige notarispriktijken verschillen van wat via amendement nr. 74 naar voren wordt geschoven in het nieuwe artikel 116. Wanneer op het tijdstip van het openvallen van een erfenis een van de erfgenamen is verdwenen, passen de notarissen, hoewel dat niet expliciet in de wet staat vermeld, de techniek van de vertegenwoordiging toe, zodat de erfgenamen van de afwezige in diens rechten kunnen treden overeenkomstig de artikelen 739 tot 744 van het Burgerlijk Wetboek. De

cadre des dispositions prévues par les amendements du gouvernement, cette présomption n'apparaît qu'à partir de la déclaration d'absence.

Si le notariat déplore que cette solution n'ait pas été retenue dans la présente proposition de loi, il convient toutefois de souligner que la période entre la présomption d'absence et celle de la déclaration d'absence sera désormais bien plus courte, ce qui devrait régler en grande partie le problème.

– Art. 117 proposé du Code civil:

Le gouvernement dépose un amendement n° 75 (DOC 51 614/005), remplaçant l'article 117 proposé. Cette disposition vise l'hypothèse de la réapparition du présumé absent. Dans ce cas, il est mis fin au travail de l'administrateur judiciaire, qui devra faire rapport sur sa gestion des biens du présumé absent.

M. Alfons Borginon (VLD) a retiré son amendement n° 26 (DOC 51 614/004).

– Art. 118 proposé du Code civil:

Le gouvernement dépose un amendement n° 76 (DOC 51 614/005) pour remplacer l'article 118 proposé, qui porte sur la déclaration d'absence. Il est à noter que l'hypothèse où aucun jugement de présomption d'absence n'a été rendu est également envisagée. Dans ce cas, le jugement déclaratif ne peut être rendu que 10 ans après la disparition de la personne concernée. Là aussi, la demande est introduite par une requête unilatérale devant le tribunal de première instance.

L'amendement n° 27 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon (VLD)* et consorts a été retiré.

M. Borginon n'est pas convaincu que la requête doit nécessairement être unilatérale.

Il rappelle par ailleurs que la question se posait de savoir s'il convenait de laisser courir le délai de 5 ans, préalable à la déclaration d'absence, à partir de la disparition de l'absent ou à partir du jugement constatant la présomption d'absence. L'amendement du gouvernement opte pour cette seconde solution et impose un délai de 10 ans en l'absence d'un tel jugement. Ce second délai pourrait être plus court.

notarissen gaan dus van bij het vermoeden van afwezigheid uit van een vermoeden van overlijden, terwijl in de via de regeringsamendementen voorgestelde bepalingen pas van dat vermoeden sprake is na de verklaring van afwezigheid.

Hoewel de notarissen betreuren dat die oplossing niet in aanmerking werd genomen in het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel, dient te worden onderstreept dat de periode tussen het vermoeden van afwezigheid en de verklaring van afwezigheid voortaan veel korter zal zijn, wat het knelpunt grotendeels moet oplossen.

– Voorgesteld artikel 117 van het Burgerlijk Wetboek.

De regering dient amendement nr. 75 (DOC 51 0647/005) in, ter vervanging van het voorgestelde artikel 117. Die bepaling behelst de hypothese van de terugkeer van de vermoedelijk afwezige. In dat geval komt er een einde aan de werkzaamheden van de gerechtelijk bewindvoerder, die verslag moet uitbrengen over de wijze waarop hij de goederen van de vermoedelijk afwezige heeft beheerd.

De heer Alfons Borginon (VLD) heeft zijn amendement nr. 26 (DOC 51 0614/004) ingetrokken.

– Voorgesteld artikel 118 van het Burgerlijk Wetboek

De regering dient amendement nr. 76 (DOC 51 0614/005) in, ter vervanging van het voorgestelde artikel 118 met betrekking tot de verklaring van afwezigheid. Er zij op gewezen dat ook de hypothese wordt bedoeld waarin geen vonnis houdende vermoeden van afwezigheid is gewezen. In dat geval kan het vonnis houdende verklaring van afwezigheid pas tien jaar na de verdwijning van de betrokken worden gewezen. Ook in dat geval moet de aanvraag worden ingediend bij een tot de rechtbank van eerste aanleg gericht eenzijdig verzoekschrift.

De heer Alfons Borginon c.s. (VLD) heeft zijn amendement nr. 27 (DOC 51 0614/004) ingetrokken.

De heer Alfons Borginon (VLD) is er niet van overtuigd dat het verzoekschrift sowieso eenzijdig moet zijn.

Voorts herinnert hij eraan dat de vraag was gerezien of de termijn van vijf jaar vóór de verklaring van afwezigheid moet beginnen te lopen vanaf de verdwijning van de betrokken of vanaf het vonnis dat het vermoeden van verdwijning vaststelt. In het amendement van de regering wordt voor de tweede mogelijkheid gekozen en wordt, bij het ontbreken van een dergelijk vonnis, een termijn van tien jaar opgelegd. Die tweede termijn zou korter kunnen.

Le représentant de la ministre confirme qu'il s'agit bien d'une requête unilatérale. Il renvoie pour plus de détails à l'amendement n° 65 (DOC 51 614/005).

En ce qui concerne le délai de 10 ans, si l'on peut en effet le réduire, il est tout de même important de prévoir une durée plus longue en cas d'absence de jugement, que si l'absence a déjà été présumée, afin d'inciter les personnes intéressées à faire constater la présomption d'absence et qu'un administrateur judiciaire puisse être désigné pour gérer les biens de l'absent. Une autre raison est d'éviter que la procédure soit utilisée à des fins frauduleuses. Etant donné que la déclaration d'absence a pour conséquence d'introduire une présomption de décès, il est plus prudent de ne pas trop en élargir l'accès.

M. Alfons Borginon (VLD) estime que ce délai est trop long. Au cours de cette période la famille ne pourra faire valoir les droits qui résultent de la mort juridique de l'absent. Or, il y a fort à parier que ce seront souvent les plus faibles qui, par manque d'information et de soutien juridique, n'auront pas fait constater la présomption d'absence, alors que ce sont eux qui auront le plus besoin de pouvoir entrer dans les droits de la personne absente.

Dès lors, et afin de prendre la remarque du gouvernement en compte, il propose de réduire ce délai à 7 ans, qui est déjà plus raisonnable, tout en restant supérieur à celui imposé en cas de présomption d'absence. Il dépose pour ce faire un amendement n° 94 (DOC 51 614/006).

– Art. 119 proposé du Code civil:

Le gouvernement dépose un amendement n° 77 (DOC 51 614/006), afin de remplacer l'article 119 proposé. Cet amendement porte sur les mesures de publicité de la requête tendant à prononcer la déclaration d'absence.

L'amendement n° 28 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon (VLD)* et consorts a été retiré.

– Art. 120 proposé du Code civil:

Le gouvernement dépose un amendement n° 78 (DOC 51 614/006), en vue d'instaurer un délai avant le prononcé du jugement de déclaration d'absence.

L'amendement n° 29 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon (VLD)* et consorts a été retiré.

De vertegenwoordiger van de minister bevestigt dat het wel degelijk om een eenzijdig verzoekschrift gaat. Voor meer details verwijst hij naar amendement nr. 65 (DOC 51 0614/005).

Wat de termijn van tien jaar betreft, die kan weliswaar worden ingekort maar het blijft ondanks alles van groot belang dat bij gebrek aan een vonnis een langere termijn geldt dan wanneer de afwezigheid al officieel wordt vermoed. Op die manier worden de belanghebbenden ertoe aangezet het vermoeden van afwezigheid te doen vaststellen zodat een gerechtelijk bewindvoerder kan worden aangewezen voor het beheer van de goederen van de afwezige. Voorts moet die langere termijn misbruik van de procedure helpen te voorkomen. Aangezien de verklaring van afwezigheid tot gevolg heeft een vermoeden van overlijden te doen ontstaan, is het voorzichtiger ze niet te makkelijk toe te staan.

De heer Alfons Borginon (VLD) vindt die termijn van tien jaar te lang. Tijdens die periode kan de familie geen rechten doen gelden die voortvloeien uit het juridisch overlijden van de afwezig. Het valt echter te vrezen dat veelal de zwaksten, bij gebrek aan informatie en juridische steun, zullen verzuimen het vermoeden van afwezigheid te doen vaststellen, terwijl precies zij er het meeste nood aan hebben in de rechten van de afwezige te kunnen treden.

Teneinde hen die mogelijkheid te bieden en tegelijkertijd rekening te houden met de opmerking van de regering, stelt de spreker voor die termijn terug te brengen op 7 jaar. Een dergelijke termijn is al redelijker en blijft langer dan die welke bij een vermoeden van afwezigheid wordt gehanteerd. Daartoe dient hij *amendment nr. 94* (DOC 51 0614/006) in.

– Voorgesteld artikel 119 van het Burgerlijk Wetboek

De regering dient *amendment nr. 77* (DOC 51 0614/005) in, tot vervanging van het voorgestelde artikel 119. Dat amendement beheert maatregelen inzake de bekendmaking van het verzoekschrift dat met het oog op de verklaring van afwezigheid wordt ingediend.

De heer Alfons Borginon (VLD) c.s. heeft zijn *amendment nr. 28* (DOC 51 0614/004) ingetrokken.

– Voorgesteld artikel 120 van het Burgerlijk Wetboek

De regering dient *amendment nr. 78* (DOC 51 0614/005) in, dat ertoe strekt een termijn in te stellen vóór de uitspraak van het vonnis houdende verklaring van afwezigheid.

Amendement nr. 29 (DOC 51 0614/004) van *de heer Alfons Borginon (VLD) c.s.* werd ingetrokken.

– Art. 121 proposé du Code civil:

Un amendement n° 79 (DOC 51 614/005) est déposé par le *gouvernement*, remplaçant l'article 121 proposé, afin de préciser que le jugement déclaratif d'absence reprend l'énoncé d'un acte de décès.

L'amendement n° 30 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon (VLD)* et consorts a été retiré.

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) s'interroge quant à la transcription du dispositif à Bruxelles si l'absent n'a jamais eu de domicile en Belgique. S'agit-il d'un registre autonome?

M. Alfons Borginon (VLD) pense qu'il doit effectivement y avoir un certain nombre de cas pour lesquels un registre autonome est nécessaire. Ainsi, une personne qui possède la nationalité belge, sans jamais avoir résidé en Belgique, continue en droit international privé à tomber sous la compétence des tribunaux belges dans le cadre de l'absence.

– Art. 122 proposé du Code civil:

Le gouvernement dépose un amendement n° 80 (DOC 51 614/005), remplaçant l'article 122, qui vise l'hypothèse où un absent réapparaît après la décision déclarative d'absence.

L'amendement n° 31 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon (VLD)* et consorts a été retiré.

– Art. 123 proposé du Code civil:

Le gouvernement dépose un amendement n° 81 (DOC 51 614/005), qui remplace l'article 123 proposé, relatif aux mesures de publicité du jugement de rectification.

L'amendement n° 32 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon (VLD)* et consorts a été retiré.

– Art. 124 proposé du Code civil:

Le gouvernement dépose un amendement n° 82 (DOC 51 614/005), qui remplace l'article 124 proposé, concernant les effets du jugement de rectification.

M. Alfons Borginon (VLD) a retiré son amendement n° 33 (DOC 51 614/004).

– Voorgesteld artikel 121 van het Burgerlijk Wetboek

De regering dient *amendement nr. 79* (DOC 51 0614/005) in, ter vervanging van het voorgestelde artikel 121 en teneinde te preciseren dat het vonnis houdende verklaring van afwezigheid de bewoordingen overneemt van een overlijdensakte.

Amendement nr. 30 (DOC 51 0614/004) van *de heer Alfons Borginon (VLD) c.s.* werd ingetrokken.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) heeft vragen omtrent de concrete omzetting van deze bepalingen in Brussel, ingeval de afwezige nooit een woonplaats in België heeft gehad. Wordt dan met een autonoom register gewerkt?

De heer Alfons Borginon (VLD) denkt inderdaad dat een autonoom register in een aantal gevallen noodzakelijk is. Overeenkomstig het internationaal recht blijft iemand met de Belgische nationaliteit die echter nooit in België heeft verbleven, na zijn verdwijning immers toch onder de bevoegdheid van de Belgische rechtbanken vallen.

– Voorgesteld artikel 122 van het Burgerlijk Wetboek.

De regering dient *amendement nr. 80* (DOC 51 0614/005) in, ter vervanging van het voorgestelde artikel 122, dat betrekking heeft op de hypothese waarin een afwezige alsnog opduikt na de beslissing houdende verklaring van afwezigheid.

De heer Alfons Borginon (VLD) c.s. heeft zijn *amendement nr. 31* (DOC 51 0614/004) ingetrokken.

– Voorgesteld artikel 123 van het Burgerlijk Wetboek.

De regering dient *amendement nr. 81* (DOC 51 0614/005) in, ter vervanging van het voorgestelde artikel 123, dat betrekking heeft op de maatregelen inzake de bekendmaking van het vonnis houdende verbetering.

De heer Alfons Borginon (VLD) c.s. heeft zijn *amendement nr. 32* (DOC 51 0614/004) ingetrokken.

– Voorgesteld artikel 124 van het Burgerlijk Wetboek

De regering dient *amendement nr. 82* (DOC 51 0614/005) in, ter vervanging van het voorgestelde artikel 124, dat betrekking heeft op de gevolgen van het vonnis houdende verbetering.

De heer Alfons Borginon (VLD) c.s. heeft zijn *amendement nr. 33* (DOC 51 0614/004) ingetrokken.

– Art. 125 à 128 proposés du Code civil:

Les amendements n° 83, 85, 86 et 87 (DOC 51 614/005), déposés par *le gouvernement*, visent à supprimer respectivement les articles 125 à 128 tel que proposés dans la présente proposition de loi.

Le gouvernement dépose par ailleurs un amendement n° 84 (DOC 51 614/005), afin d'introduire un nouvel article 125 sous une section 3, relative aux effets de l'absence ou de la présomption d'absence sur les enfants mineurs.

M. Alfons Borginon (VLD) a retiré ses amendements n° 34 à 37 (DOC 51 614/004).

*
* *

M. Alfons Borginon (VLD) se pose des questions par rapport au problème de la pension de l'absent et de celle de ses proches.

Concernant la pension de survie, l'article 16 de l'arrêté royal n° 50 du 24 octobre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs salariés, précise que la déclaration d'absence vaut preuve de décès. Cette disposition anticipe donc sur ce que la présente proposition de loi vise à introduire dans le Code civil. Cette disposition ne règle toutefois pas complètement le problème. En effet, pour que le proche concerné puisse bénéficier d'une pension de survie, il faut que la décision judiciaire de déclaration d'absence soit coulée en force de chose jugée, ce qui implique donc un certain délai, parfois fort long. De plus, s'il souhaite bénéficier de la pension de retraite de l'absent au court de la période préalable à la déclaration d'absence, il devra pouvoir présenter une attestation de vie de la personne absente. Cette difficulté est actuellement partiellement surmontée dans la pratique par un versement *sui generis* de la pension de retraite durant une certaine période. Cette solution ne peut être considérée comme entièrement satisfaisante. Il semble dès lors nécessaire d'apporter des aménagements à la réglementation en vigueur, afin de distinguer clairement deux périodes au cours desquelles seraient accordées d'abord la pension de retraite, puis celle de survie au proche de la personne absente.

L'intervenant aimerait dès lors avoir plus d'informations quant à la réglementation actuellement en vigueur en matière de pension et savoir s'il serait nécessaire d'y apporter des modifications, compte tenu de la ré-

– De voorgestelde artikelen 125 tot 128 van het Burgerlijk Wetboek

De regering dient de amendementen nrs. 83, 85, 86 en 87 (DOC 51 0614/005) in, die er respectievelijk toe strekken de voorgestelde artikelen 125 tot 128 weg te laten.

De regering dient voorts amendement nr. 84 (DOC 51 0614/005) in, dat ertoe strekt, in een afdeling 3, een nieuw artikel 125 in te voegen met betrekking tot de gevolgen van de afwezigheid of het vermoeden van afwezigheid voor de kinderen.

De heer Alfons Borginon (VLD) c.s. heeft zijn amendementen nrs. 34 tot 37 (DOC 51 0614/004) ingetrokken.

*
* *

De heer Alfons Borginon (VLD) stelt zich vragen over het pensioen van de afwezige persoon, en over dat van zijn verwanten.

Wat het overlevingspensioen betreft, preciseert artikel 16 van het koninklijk besluit nr. 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers dat de verklaring van afwezigheid geldt als bewijs van het overlijden. Die bepaling loopt dus vooruit op de bepalingen die dit wetsvoorstel in het Burgerlijk Wetboek beoogt te verankeren. Ze lost het probleem evenwel niet volledig op. Opdat het betrokken naaste familielid een overlevingspensioen kan ontvangen, moet de rechterlijke uitspraak van verklaring van afwezigheid immers in kracht van gewijsde zijn getreden, wat dus een zekere tijd (en soms geruime tijd) in beslag kan nemen. Indien hij het rustpensioen van de afwezige persoon wenst te ontvangen in de periode die aan de verklaring van afwezigheid voorafgaat, zal hij bovendien een levensbewijs van de afwezige persoon moeten voorleggen. Dat knelpunt wordt momenteel in de praktijk gedeeltelijk omzeild door het rustpensioen *sui generis* te storten gedurende een bepaalde periode. Die oplossing voldoet evenwel niet helemaal. Daarom moet de vigerende reglementering worden aangepast, teneinde een duidelijk onderscheid te maken tussen een eerste periode, waarin het rustpensioen zou worden uitbetaald, en de daaropvolgende periode, waarin het naaste familielid het overlevingspensioen van de afwezige persoon zou ontvangen.

De spreker wenst dan ook nadere inlichtingen over de vigerende pensioenreglementering; tevens wenst hij te weten of die moet worden gewijzigd in het licht van de in dit wetsvoorstel in uitzicht gestelde hervorming,

forme envisagée par la présente proposition de loi et des différents problèmes qui risquent de se poser en droit international privé.

Le représentant de la ministre explique que les dispositions légales en matière de pension disposent que le conjoint absent est présumé décédé à la date à laquelle la décision judiciaire de déclaration d'absence est coulée en force de chose jugée.

L'article 16, §1er, du Chapitre III, de l'arrêté royal du 24 octobre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs salariés, stipule que: «La déclaration d'absence conformément aux dispositions du Code civil vaut preuve de décès. Le conjoint absent est présumé décédé à la date à laquelle la décision judiciaire de déclaration d'absence est coulée en force de chose jugée.»

L'article 4, §2, du Chapitre II, de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants, précise pour sa part que: «En vue de l'octroi de la pension de survie, la déclaration d'absence du conjoint, conformément à l'article 115 du Code civil, vaut preuve de son décès. Le conjoint absent est censé être décédé à la date à laquelle la décision judiciaire de déclaration d'absence est coulée en force de chose jugée.»

De même, l'article 3, §1er, de la loi du 15 mai 1984 portant mesures d'harmonisation dans les régimes de pensions dispose que «La déclaration d'absence conformément aux dispositions du Code civil vaut preuve de décès.».

Lorsque la personne disparue était titulaire d'une pension de retraite, il existe également une mesure visant à assurer des revenus au conjoint dès le moment de la présomption d'absence. Ainsi, le conjoint d'un titulaire de pension de retraite présumé absent peut être autorisé par le juge de Paix, en application de l'article 220, § 3, du Code civil, à percevoir pour les besoins du ménage une partie de la pension de retraite. Pour ce faire, le conjoint doit intervenir auprès du juge afin que le montant qu'il sera autorisé à percevoir ne soit pas fixé à un montant supérieur à celui qui lui serait attribué à titre de pension de survie, si le décès de son conjoint était réellement établi. Ainsi, si un droit à pension de survie venait ultérieurement à s'ouvrir, il n'y aurait en aucun cas de paiements indus. Par après, le jour où interviendra la déclaration d'absence, le droit à pension de survie, suite au décès du titulaire d'une pension de

en van de verschillende problemen die op het gebied van het internationaal privaatrecht dreigen te rijzen.

De vertegenwoordiger van de minister legt uit dat de afwezige echtgenoot, op grond van de pensioenwetgeving, geacht wordt overleden te zijn op de datum van de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraak van verklaring van afwezigheid.

Artikel 16, § 1, hoofdstuk III, van het koninklijk besluit van 24 oktober 1967 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers, luidt als volgt: «De verklaring van afwezigheid overeenkomstig de bepalingen van het burgerlijk wetboek geldt als bewijs van het overlijden. De afwezige echtgenoot wordt geacht overleden te zijn op de datum van de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraak van verklaring van afwezigheid.».

Artikel 4, § 2, hoofdstuk II, van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen preciseert het volgende: «Met het oog op de toekenning van het overlevingspensioen geldt de verklaring van afwezigheid van de echtgenoot, overeenkomstig artikel 115 van het Burgerlijk Wetboek, als bewijs van zijn overlijden. De afwezige echtgenoot wordt geacht overleden te zijn op de datum van de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraak van verklaring van afwezigheid.».

Ook artikel 3, § 1, van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen bepaalt dat «de verklaring van afwezigheid overeenkomstig de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek (...) als bewijs van het overlijden [geldt].».

In geval de verdwenen persoon een rustpensioen ontving, kan tevens een maatregel worden toegepast die de echtgenoot een inkomen moet waarborgen zodra wordt vermoed dat de persoon afwezig is. Zo kan de echtgenoot van een vermoedelijk afwezige titularis van een rustpensioen zich op grond van artikel 220, § 3, van het Burgerlijk Wetboek door de vrederechter laten machtigen om een deel van het rustpensioen ten behoeve van de huishouding te ontvangen. Daartoe moet de echtgenoot zich tot de rechter wenden, opdat het bedrag dat hij zal mogen ontvangen niet wordt vastgesteld op een hoger bedrag dan dat van het hem eventueel toe te kennen overlevingspensioen, in geval het overlijden van zijn echtgenoot effectief wordt bevestigd. Mocht de echtgenoot later aanspraak kunnen maken op een overlevingspensioen, dan zou hij aldus geenszins niet-verschuldigde bedragen hebben ontvangen. Wanneer nadien de verklaring van afwezigheid wordt

retraite s'ouvrira en faveur des ayants droit mentionnés dans la loi (en ce qui compris le conjoint survivant).

Par contre, si la personne disparue était en activité de service, aucune solution en matière de pension de survie n'existe avant le jugement de déclaration d'absence.

*
* * *

- Chapitre II: De la déclaration judiciaire de décès

- Art. 129 proposé du Code civil:

L'amendement n° 63 (DOC 51 614/005) déposé par *le gouvernement* tend à remplacer les articles 129 à 138 proposés.

L'article 129, tel qu'amendé, donne compétence au tribunal de première instance de déclarer le décès d'une personne disparue dans des circonstances de nature à mettre sa vie en danger, dont on n'a pas retrouvé le corps et dont le décès peut être considéré comme certain eu égard aux circonstances. Bien entendu, cette procédure ne s'applique que si aucun acte de décès n'a été établi.

M. Alfons Borginon (VLD) a retiré son amendement n° 38 (DOC 51 614/005).

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) dépose un amendement n° 89 (DOC 51 614/006) afin de viser également le cas où le corps de la personne disparue n'a pas pu être identifié. En effet, dans le cas d'un accident d'avion qui aurait fait une dizaine de morts, l'on peut tout à fait s'imaginer que l'on retrouve l'ensemble des corps, sans pour autant être capable de les identifier. Il conviendrait donc d'envisager également cette éventualité.

Le représentant de la ministre pense qu'il s'agit en effet d'une précision qui pourrait être apportée au texte.

- Art. 130 à 138 proposés du Code civil:

L'amendement n° 63 tend à remplacer ces dispositions, proposées par la présente proposition de loi.

afgegeven, kunnen de in de wet vermelde rechthebenden (onder wie de overlevende echtgenoot) aanspraak maken op een overlevingspensioen, ingeval de afwezige persoon titularis was van een rustpensioen.

Oefende de verdwenen persoon evenwel een beroepsactiviteit uit, dan kan de kwestie van het overlevingspensioen niet worden opgelost vooraleer er een rechterlijke uitspraak van verklaring van afwezigheid is.

*
* * *

- Hoofdstuk II – Gerechtelijke verklaring van overlijden

- Voorgesteld artikel 129 van het Burgerlijk Wetboek

Amendment nr. 63 (DOC 51 614/005), dat door *de regering* is ingediend, strekt ertoe de voorgestelde artikelen 129 tot 138 te vervangen.

Bij het aldus gemaanderde artikel 129 kan de rechtbank van eerste aanleg het overlijden verklaren van een persoon die in omstandigheden van levensbedreigende aard is verdwenen, als zijn lichaam niet kon worden teruggevonden, en zijn overlijden als zeker kan worden beschouwd, gelet op de omstandigheden. Die regeling wordt uiteraard alleen toegepast wanneer geen akte van overlijden is opgesteld.

De heer Alfons Borginon (VLD) heeft het door hem ingediende amendement nr. 38 (DOC 51 614/005) ingetrokken.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) dient amendement nr. 89 (DOC 51 614/006) in, dat ertoe strekt tevens de gevallen te behelzen waarin het lichaam van de verdwenen persoon niet kan worden geïdentificeerd. Wanneer bij een ongeluk met een vliegtuig een tiental slachtoffers vallen, kan men zich immers indenken dat men wel alle lichamen terugvindt, evenwel zonder dat ze kunnen worden geïdentificeerd. Ook met die mogelijkheid moet dus rekening worden gehouden.

De vertegenwoordiger van de minister meent dat die precisering inderdaad in de tekst zou mogen worden opgenomen.

- De voorgestelde artikelen 130 tot 138 van het Burgerlijk Wetboek

Amendment nr. 63 strekt ertoe deze bepalingen, die in dit wetsvoorstel worden voorgesteld, te vervangen.

Le représentant de la ministre renvoie à la justification de l'amendement. (DOC 51 614/005, page. 4 à 7).

Suite au dépôt de cet amendement, *M. Alfons Borginon (VLD)* a retiré ses amendements n° 39 à 41 (DOC 51 614/004).

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) dépose un amendement n° 90 (DOC 51 614/006), comme sous-amendement à l'amendement n° 63, en vue de supprimer les articles 130 à 138 proposés. Il convient de faire figurer ces dispositions d'ordre procédurale dans le Code judiciaire et non dans le Code civil.

Le représentant de la ministre indique que le choix qui a été fait d'inscrire ces différentes dispositions dans le Code civil, tient au fait que les aspects de fonds et de procédure sont étroitement imbriqués. Par contre, l'amendement n° 65 (DOC 51 614/005) propose d'inscrire les éléments de pure procédure dans le Code judiciaire.

Mme Van der Auwera dépose également, à titre subsidiaire, un amendement n° 91 (DOC 51 614/006), afin de supprimer à l'article 134, alinéa 1er, tel que proposé par l'amendement n° 63, la dernière phrase, en raison de son caractère superflu.

M. Alfons Borginon (VLD) ne pense pas qu'il s'agit d'une redondance. Il faut en effet s'assurer que le tribunal ne puisse céder à la tentation de fixer la date de décès sur une période de plusieurs jours, notamment dans le cadre de grandes catastrophes. Il est important d'imposer clairement au juge de fixer une date de décès bien précise, afin d'éviter tout conflit ultérieur.

M. Borginon dépose un amendement n° 95 (DOC 51 614/006), comme sous-amendement à l'amendement n° 63, insérant un article 134bis, afin de préciser que les intérêts d'une personne disparue sont sauvegardés jusqu'au prononcé de la décision déclarative de décès, conformément aux dispositions relatives à la présomption d'absence.

*
* *

Les amendements n° 70, 71, 72, 93, 73 à 75, 94, 76 à 83, 85 à 87, 84 et 89 sont successivement adoptés à l'unanimité.

De vertegenwoordiger van de minister verwijst naar de omstandige verantwoording ervan (DOC 51 614/005, blz. 4 tot 7).

Ingevolge de indiening van dit amendement heeft *de heer Alfons Borginon (VLD)* zijn amendementen nrs. 39 tot 41 (DOC 51 614/004) ingetrokken.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) dient amendement nr. 90 (DOC 51 614/006) in, als sub-amendement op amendement nr. 63, teneinde de voorgestelde artikelen 130 tot 138 weg te laten. Die bepalingen van procedurele aard horen thuis in het Gerechtelijk Wetboek, en niet in het Burgerlijk Wetboek.

De vertegenwoordiger van de minister beklemtoont dat ervoor werd geopteerd die bepalingen in het Burgerlijk Wetboek op te nemen, omdat de inhoudelijke aspecten nauw verweven zijn met de procedurele. Daar staat tegenover dat amendement nr. 65 (DOC 51 614/005) ertoe strekt de louter procedurele elementen in het Gerechtelijk Wetboek op te nemen.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) dient tevens subamendement nr. 91 (DOC 51 614/006) in, dat ertoe strekt in artikel 134, eerste lid, zoals dat is voorgesteld in amendement nr. 63, de laatste zin weg te laten, omdat hij overbodig is.

Volgens *de heer Alfons Borginon (VLD)* is die zin niet overbodig. Men moet er immers zeker van zijn dat de rechtbank niet gemakshalve de datum van overlijden over een periode van verscheidene dagen vaststelt, meer bepaald wanneer zich een ramp voordeet. Het is van belang dat de rechter duidelijk wordt verplicht een zeer precieze overlijdendatum vast te stellen, teneinde elk later conflict te voorkomen.

De heer Alfons Borginon (VLD) dient amendement nr. 95 (DOC 51 614/006) in, als subamendement op amendement nr. 63, tot invoeging van een artikel 134bis, teneinde te preciseren dat de belangen van een verdwenen persoon worden gevrijwaard tot wanneer de beslissing houdende verklaring van overlijden wordt genomen, overeenkomstig de bepalingen over het vermoeden van afwezigheid.

*
* *

De amendementen nrs. 70, 71, 72, 93, 73 tot 75, 94, 76 tot 83, 85 tot 87, 84 en 89 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

Les amendements n° 90 et 91 sont successivement rejetés par 9 voix contre 3.

L'amendement n° 95 est adopté à l'unanimité.

L'amendement n° 63 est adopté par 9 voix et 3 abstentions.

L'article 2, tel qu'amendé, est adopté par 9 voix et 3 abstentions.

Art. 3

La nouvelle législation envisagée implique l'abrogation et la modification de toute une série de dispositions du Code civil contraires à la loi proposée.

Le gouvernement dépose un amendement n° 64 (DOC 51 614/005), remplaçant l'article 3 proposé, en vue de se conformer à l'avis du Conseil d'État, imposant que chaque disposition à modifier le soit de manière expresse et distincte.

Suite au dépôt de cet amendement, *M. Alfons Borginon (VLD)* a retiré ses amendements n° 42 à 45 (DOC 51 614/004).

*
* *

L'amendement n° 64 est adopté à l'unanimité.

L'article 3, tel qu'amendé, est adopté à l'unanimité.

Art. 3bis (nouveau)

Le gouvernement dépose un amendement n° 65 (DOC 51 614/005), afin que les différentes modifications du Code judiciaire soient mentionnées de manière expresse et distincte. Le représentant de la ministre renvoie pour le surplus au texte et à la justification de l'amendement.

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) dépose un amendement n° 92 (DOC 51 614/006), comme sous-amendement à l'amendement n° 65, afin d'insérer des sections clairement structurées pour accroître la lisibilité de la législation.

De amendementen nrs. 90 en 91 worden achtereenvolgens verworpen met 9 tegen 3 stemmen.

Amendement nr. 95 wordt eenparig aangenomen.

Amendment nr. 63 wordt aangenomen met 9 stemmen en 3 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 2 wordt aangenomen met 9 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 3

De in uitzicht gestelde wetgeving beoogt de opheffing en de wijziging van een hele reeks van bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, die in strijd zijn met het ingediende wetsvoorstel.

De regering dient amendment nr. 64 (DOC 51 614/005) in, tot vervanging van artikel 3 van het wetsvoorstel, teneinde in te spelen op het advies van de Raad van State. De Raad stelde immers dat iedere wijziging bepaling uitdrukkelijk én afzonderlijk moet worden aangepast.

Ingevolge de indiening van dat amendement heeft *de heer Alfons Borginon (VLD)* zijn amendementen nrs. 42 tot 45 (DOC 51 614/004) ingetrokken.

*
* *

Amendment nr. 64 wordt eenparig aangenomen.

Artikel 3 wordt, zoals het is geamendeerd, eenparig aangenomen.

Art. 3bis (nieuw)

De regering dient amendment nr. 65 (DOC 51 614/005) in opdat de verschillende wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek uitdrukkelijk en afzonderlijk worden vermeld. Voor het overige verwijst de vertegenwoordiger van de minister naar de verantwoording van het amendement.

Mevrouw Liesbeth van der Auwera (CD&V) dient, als subamendement op amendment nr. 65, amendment nr. 92 (DOC 51 614/006) in tot invoeging van duidelijk gestructureerde afdelingen om aldus de wetgeving leesbaarder te maken.

Suite au dépôt de l'amendement n° 65, *M. Alfons Borginon (VLD)* a retiré ses amendements n° 46 à 53 (DOC 51 614/004).

*
* *

L'amendement n° 92 est rejeté par 9 voix contre 3.

L'amendement n° 65 est adopté par 9 voix et 3 abstentions.

Art. 3ter (*nouveau*)

Le gouvernement dépose un amendement n° 66 (DOC 51 614/006), modifiant l'article 32, 5°, du Code pénal, qui prévoit que les personnes condamnées à la détention à perpétuité ou à la réclusion pour un terme de 10 à 15 ans ou un terme supérieur, ne peuvent être désignés à la fonction d'administrateur judiciaire des biens d'un présumé absent.

*
* *

L'amendement n° 66 est adopté à l'unanimité.

Art. 3quater (*nouveau*)

Le gouvernement dépose un amendement n° 67 (DOC 51 614/006) qui reprend les amendements n° 54 à 56 (DOC 51 614/004) de *M. Borginon*, sur les effets de la transcription concernant la perception des droits de succession.

Suite au dépôt de cet amendement, *M. Alfons Borginon (VLD)* a retiré ses amendements n° 54 à 56.

*
* *

L'amendement n° 67 est adopté à l'unanimité.

Art. 3quinquies (*nouveau*)

Le gouvernement dépose un amendement n° 68 (DOC 51 614/005), qui modifie l'article 41 du Code de droit international privé, qui ne prévoyait pas l'hypothèse de la déclaration judiciaire de décès.

Ingevolge de indiening van amendement nr. 65 heeft *de heer Alfons Borginon (VLD)* zijn amendementen nrs. 46 tot 53 (DOC 51 614/004) ingetrokken.

*
* *

Amendement nr. 92 wordt verworpen met 9 tegen 3 stemmen.

Amendement nr. 65 wordt aangenomen met 9 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 3ter (*nieuw*)

De regering dient amendement nr. 66 (DOC 51 614/005) in tot wijziging van artikel 31, 5°, van het Gerechtelijk Wetboek. Het bepaalt dat personen die veroordeeld zijn tot levenslange opsluiting of levenslange hechtenis of tot opsluiting voor een termijn van 10 tot 15 jaar of een langere termijn niet geroepen kunnen worden tot het ambt van gerechtelijk bewindvoerder over de goederen van een vermoedelijk afwezige.

*
* *

Amendement nr. 66 wordt eenparig aangenomen.

Art. 3quater (*nieuw*)

De regering dient amendement nr. 67 (DOC 51 614/005) in dat de amendementen nrs. 54 tot 56 (DOC 51 614/004) van *de heer Borginon* in verband met de gevolgen van de overschrijving op het heffen van de successierechten overneemt.

Ingevolge de indiening van dat amendement heeft *de heer Alfons Borginon (VLD)* zijn amendementen nrs. 54 tot 56 ingetrokken.

*
* *

Amendement nr. 67 wordt eenparig aangenomen.

Art. 3quinquies (*nieuw*)

De regering dient amendement nr. 68 (DOC 51 614/005) in tot wijziging van artikel 41 van het Wetboek van internationaal privaatrecht daar het niet voorzag in de hypothese van de gerechtelijke verklaring van overlijden.

M. Alfons Borginon (VLD) pense en effet qu'il faut prévoir une solution pour les cas de disparitions qui se présenteraient dans des États qui n'auraient pas un tel système.

*
* *

L'amendement n° 68 est adopté à l'unanimité.

Art. 4

Le gouvernement dépose un amendement n° 69 (DOC 51 614/005), afin d'apporter une correction d'ordre légistique à l'article 4 proposé, pour tenir compte du chapitre relatif à la déclaration judiciaire de décès.

M. Alfons Borginon (VLD) a retiré ses amendements n° 57 et 58 (DOC 51 614/004).

*
* *

L'amendement n° 69 est adopté à l'unanimité.

L'article, tel qu'amendé, est adopté à l'unanimité.

Art. 5

L'amendement n° 59 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon et consorts* a été retiré.

L'article 5 est adopté à l'unanimité.

Art. 6

L'amendement n° 60 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon et consorts* a été retiré.

Cet article est adopté à l'unanimité.

Art. 7

L'amendement n° 61 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon et consorts* a été retiré.

M. Alfons Borginon (VLD) dépose également un amendement n° 96 (DOC 51 614/007), afin de prendre en compte un délai de 5 ans et non de 10 ans.

Volgens de heer Alfons Borginon (VLD) moet immers in een oplossing worden voorzien voor de gevallen van verdwijning die zich zouden voordoen in Staten die niet over een dergelijk systeem beschikken.

*
* *

Amendement nr. 68 wordt eenparig aangenomen.

Art. 4

De regering dient een amendement nr. 69 (DOC 51 614/005) in, dat ertoe strekt een wetgevingstechnische verbetering aan het voorgesteld artikel 4 aan te brengen, ten einde rekening te houden met het hoofdstuk over de gerechtelijke verklaring van overlijden.

De heer Alfons Borginon (VLD) heeft zijn amendementen nrs. 57 en 58 (DOC 51 614/004) ingetrokken.

*
* *

Amendement nr. 68 wordt eenparig aangenomen.

Het artikel wordt, zoals het is geamendeerd, eenparig aangenomen.

Art. 5

Amendement nr. 59 van *de heer Alfons Borginon c.s.* (DOC 51 614/004) werd ingetrokken.

Artikel 5 wordt eenparig aangenomen.

Art. 6

Amendement nr. 60 van *de heer Alfons Borginon c.s.* (DOC 51 614/004) werd ingetrokken.

Artikel 6 wordt eenparig aangenomen.

Art. 7

Amendement nr. 61 (DOC 51 614/004) van *de heer Alfons Borginon (VLD) c.s.* werd ingetrokken.

De heer Alfons Borginon (VLD) dient voorts amendement nr. 96 (DOC 51 614/007) in. Het strekt ertoe rekening te houden met een termijn van 5 jaar, en niet van 10 jaar.

L'amendement n° 96 est adopté à l'unanimité.
Cet article, tel qu'amendé, est adopté à l'unanimité.

Art. 8

L'amendement n° 62 (DOC 51 614/004) de *M. Alfons Borginon et consorts* a été retiré.

L'article 8 est adopté à l'unanimité.

IV. — RÉUNION EN APPLICATION DE L'ARTICLE 82 DU RÈGLEMENT

A l'issue de la discussion des articles, la commission prend connaissance de la note légistique rédigée par le service juridique et contenant notamment l'observation suivante:

1. On peut se demander s'il ne faudrait pas préciser que la disposition en vertu de laquelle il est mis fin au mandat de l'administrateur judiciaire ou procédé à son remplacement doit également être publiée au *Moniteur belge* (l'article 113, § 3, proposé, ne fait état que de sa désignation et de la modification de ses compétences).

M. Eric Massin (PS) trouve qu'il est évident qu'il faut assurer une certaine forme de publicité. Pour les administrateurs provisoires, il a d'ailleurs déposé une proposition de loi modifiant le Code civil et la loi du 8 août 1983 organisant un registre national des personnes physiques, afin d'accroître la publicité de la décision portant désignation d'un administrateur provisoire (DOC 51 1772/001).

La fin du mandat d'administrateur judiciaire ou son remplacement nécessite également une certaine forme de publicité. Cette modification peut être considérée comme une modification d'ordre technique.

La commission souscrit à cette observation.

La commission souscrit par ailleurs aux autres observations d'ordre légitique et technique.

Amendement nr. 96 wordt eenparig aangenomen.
Het aldus geamendeerde artikel 7 wordt eenparig aangenomen.

Art. 8

Amendment nr. 62 (DOC 51 614/004) van *de heer Alfons Borginon (VLD) c.s.* werd ingetrokken.

Artikel 8 wordt eenparig aangenomen.

IV. — VERGADERING MET TOEPASSING VAN ARTIKEL 82 VAN HET REGLEMENT

Na afloop van de artikelsgewijze bespreking neemt de commissie kennis van de wetgevingstechnische nota van de juridische dienst. Die bevat met name de suggestie om te preciseren dat ook de beslissing tot beëindiging van het mandaat van de gerechtelijk bewindvoerder, dan wel tot zijn vervanging, in het *Belgisch Staatsblad* bekend moet worden gemaakt; in het voorgestelde artikel 113, § 3, wordt immers alleen gewag gemaakt van de aanwijzing van die bewindvoerder en van de wijziging van zijn bevoegdheden.

De heer Éric Massin (PS) acht het evident dat terzake in enige bekendmaking dient te worden voorzien. In verband met de voorlopig bewindvoerders heeft hij overigens een specifiek wetsvoorstel ingediend (wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, teneinde de beslissing tot aanwijzing van een voorlopig bewindvoerder ruimer bekend te maken - DOC 51 1772/001).

Ook inzake de beëindiging van het mandaat van de gerechtelijk bewindvoerder dan wel zijn vervanging dient in enige bekendmaking te worden voorzien. Die wijziging kan als een technische wijziging worden beschouwd.

De commissie schaart zich achter die opmerking.

De commissie onderschrijft overigens ook de andere opmerkingen van wetgevingstechnische of technische aard.

*
* *

L'ensemble de la proposition de loi, tel qu'elle a été amendée, corrigée et scindée, est adopté par 11 voix et 1 abstention.

Le rapporteur,

La présidente,

Marie-Christine MARGHEM

Martine TAELMAN

*
* *

Het gehele aldus geamendeerde, verbeterde en gesplitste wetsvoorstel, wordt aangenomen met 11 stemmen en 1 onthouding.

De rapporteur,

De voorzitter,

Marie-Christine MARGHEM

Martine TAELMAN